

Методичні рекомендації щодо пріоритетних напрямів психологічного супроводу та соціально-педагогічного патронажу учасників освітнього процесу у 2022/2023 навчальному році.

Лист Міністерства освіти і науки України від 02.08.2022 № 1/8794-2

Одним із головних завдань закладу освіти є повсякденна психологічна допомога та емоційна підтримка учасників освітнього процесу.

Лист МОН від 04.04.2022 № 1/3872-22 «Про методичні рекомендації «Перша психологічна допомога. Алгоритм дій»

[Завантажити](#)

← [Лист ІМЗО від 04.04.2022 № 22.1/10-434 «Кращі практики психолого-педагогічного супроводу та підтримки учасників освітнього процесу в умовах воєнних дій і збройних конфліктів»](#)

Перша психологічна допомога: загальна характеристика об'єкту, етапів і психологічних заходів

Порушення психічних процесів та ознаки

Техніки емоційної регуляції

Алгоритм телефонного консультування

Протоколи надання першої психологічної допомоги під час переживання негативних реакцій та станів

Протокол надання ППД людині з ознаками апатії

Протокол надання ППД людині з агресивною поведінкою

Протокол надання ППД людині з ознаками ступору

Корисні матеріали щодо надання першої психологічної допомоги

Методичні матеріали

	Назва посібника	Посилання
1.	Перша психологічна допомога : посібник для працівників на місцях. — Київ : Унів. видав ПУЛЬСАРИ, 2017. — 64 с. :	http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/44615/9786176150787-ukr.pdf?sequence=72
2.	Навчально-методичний посібник «Розбудова миру. Профілактика і вирішення конфлікту з використанням медіації: соціально-педагогічний аспект». – [Навч.- метод. посібник] / К.: ФОП Стеценко В.В. – 2016	http://www.la-strada.org.ua/ucp_mod_library_showcate_gory_65.html

Вебінари:

«Перша психологічна допомога. Алгоритм дій»: <https://youtu.be/mj0iRXkjGR8>

«Як говорити з дитиною про війну. Техніки психологічної допомоги дитині»: https://youtu.be/l_a1NBhztOs

«Кризове консультування для фахівців психологічної служби освіти в Україні»: <https://youtu.be/N2H9Ly7aOnE>

«Кризове консультування для фахівців психологічної служби освіти в Україні. Частина 2»: https://youtu.be/UyHUK_FFBA0

«Базові основи формування резилієнс (життестійкості) у дітей»: <https://youtu.be/Js8DXaEbNwY>

Я-поруч! Я-психолог! Як надавати першу психологічну допомогу: <https://www.youtube.com/watch?v=AwYQyFZdbv8&t=128s>

Перша психологічна допомога у разі гострих реакцій на травмівну подію": <https://www.youtube.com/watch?v=S3m00j4Has8&t=75s>

Мама, війна! Як допомогти та підтримати дитину під час бойових дій: <https://www.youtube.com/watch?v=FnjGLQt3nQ8&t=102s>

Психологічна допомога під час втрати: <https://www.youtube.com/watch?v=eSnxW3hMV2E>

Як допомогти впоратися з болючим відчуттям тривоги у дні війни: <https://www.youtube.com/watch?v=fqKGRS4vHzI&t=5s>

Перша допомога запобігання розвитку хронічної тривожності й розвитку

Інформація про психологічну допомогу в умовах війни обласних центрів психологічної служби

1. Вінницька область https://vinps.vn.ua/?fbclid=IwARIzvlxcHEy94NL0NWT3PIvD3L9MBAvNjQ4C_rafRuLyM_vp2uQWWAGf7t4
2. Волинська область <http://vippo.org.ua/index.php?pagename=socipcuhrob> [\(мережаFacebook\)](https://www.facebook.com/HELP.VOCSPD/)
3. Дніпропетровська область http://centrpsiholog.blogspot.com/p/blog-page_26.html <https://www.facebook.com/groups/1054674471254317/?ref=share> (мережаFacebook)
4. Донецька область <https://dnmcp.com.ua/lysty-dnmts-ps-2021-2022> <https://www.facebook.com/groups/273346713875356> (мережаFacebook)
5. Житомирська область https://www.zippo.net.ua/index.php?page_id=565 <https://sites.google.com/zippo.net.ua/ztpsi/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0> <https://www.facebook.com/groups/486767898507502/?ref=share>(мережаFacebook)
6. Закарпатська область <http://zakinppo.org.ua/kafedri/kafedra-pedagogiki-ta-psihologii/publikacii-vikladachiv/6904-psihologija-vijni>
7. Запорізька область https://centrpsiholog.blogspot.com/p/blog-page_26.html
8. Івано-Франківська область <https://www.ippo.if.ua/predmety/ocppsr/index.php?r=site/index>
9. Київська область http://bilatserkva-cppsvr.kiev.sch.in.ua/krizove_reaguvannya/ <https://www.facebook.com/profile.php?id=100079501664864> (мережаFacebook)
10. Кіровоградська область <http://koippo.in.ua/ppsr/>
11. Луганська область <http://loippo.edu.ua/psychological-service/news/6528-persha-psykholohichna-dopomoha-liudiam-iaki-perezhyly-krizovu-sytuatsiiu>
12. Львівська область <http://loippo.lviv.ua/news/List-vchitel-v--tal-yskoi--stor-i-do-ukrainskih-koleg-publication/>
13. Миколаївська область <https://moippo.mk.ua/novyny/plyve-kacha-i-anhely-letiat/#more-5862> <http://surl.li/bqokk> <https://www.facebook.com/moippo.official/> (мережаFacebook)
14. Одеська область <https://ppko.odessaedu.net/>

«Як говорити з дитиною про війну. Техніки психологічної допомоги дитині»

22.03.2022

Навчальна діяльність

З метою стабілізації психоемоційного стану здобувачів освіти та їх налаштування на освітню діяльність рекомендуємо фахівцям психологічної служби впроваджувати «годину психолога/соціального педагога» та факультативні курси. Лист МОН від 04.07.2012р. № 1/9-188 «Щодо організації та проведення «годин психолога» у загальноосвітніх навчальних закладах».

<https://drive.google.com/file/d/1XJeuteWxmdYypqcgHbAkIm7TYdSDPFF/view>

На проведення зазначеної години потрібно врахувати у плані роботи закладу освіти в частині позакласної роботи 1 раз на місяць для кожної групи/класу.

Програми факультативів, спецкурсів і курсів за вибором розміщено на вебсайті ДНУ «ІМЗО»:
<https://imzo.gov.ua/psycholohichnyj-suprovid-ta-sotsialnopedagogichna-robota/fakul-tatyvy/>.

Факультативні курси

[Євстаф'єва І.Г. «Основи самовизначення особистості»](#)

[Мельникова О.Л. «Скринька чеснот»](#)

[Романовська Д.Д. Бобик С.М. «Мандруючи до зрілості»](#)

[Романовська Д.Д. Зузак О.В. «Основи психології та педагогіки»](#)

[Сидоренко Н.О. «Психологічні перлинки для кожної дитинки»](#)

[Сидоренко Н.О., Кльоц Л.А. «Лісова абетка»](#)

[Романовська Д.Д. Програма факультативного курсу «Основи психологічної культури особистості»](#)

[Майданик Л.Ю. Курс за вибором «Психологія життєвого успіху» 10 клас](#)

[Майданик Л.Ю. Курс за вибором «Психологія сімейних стосунків» 11 клас](#)

[Лозова К.С. Програма факультативного курсу “Знай та розвивайся”](#)

[Кірпота Ю.О. «Психологія спілкування» для учнів 5 класів](#)

Діагностична робота

«Застосування діагностичних мінімумів у діяльності працівників психологічної служби», які розміщені на вебсайті ДНУ «ІМЗО» (<https://imzo.gov.ua/psychologichnyj-suprovidta-sotsialno-pedahohichna-robota/informatsijna-baza-psychologiv-ta-sotsialnyhpedahohi/navchalno-metodychni-materialy-dlya-psychologiv/psychodiagnostychnarobota/>).

НОВИНИ ▾ ПРО ІМЗО ▾ ДІЯЛЬНІСТЬ ▾ ДОКУМЕНТИ ▾ ОСВІТА ▾ ЗАХОДИ ▾ ПІДРУЧНИКИ ▾ СВІДОЦТВА ▾ ГРОМАДЯНАМ ▾ ПОСИЛАННЯ

Психологічний супровід та соціально-педагогічна робота

Матеріали для використання в роботі під час воєнних дій (2)

Відділ наукового та навчально-методичного забезпечення змісту позашкільної освіти та виховної роботи

Нормативно-правова база

Законодавчі та нормативно-правові акти щодо запобігання та протидії насильства

Заходи

Інформаційна база професійного інструментарію фахівців психологічної служби у системі освіти України (8)

Факультативи

Профорієнтаційна робота

Обласні, міські, центри (кабінети) психологічної служби

Конференції та семінари

Психодіагностична робота

- Методичні рекомендації щодо впровадження циклограм діяльності працівників психологічної служби
- Перелік діагностичних методик з виявлення домашнього насильства відносно дітей
- Застосування діагностичних мінімумів в діяльності працівників психологічної служби
- Інструменти діагностики
- Соціометричний метод дослідження
- Референтометрія
- Проективні малюнок «Моя сім'я» (за Р.Ф. Беляускajte)
- Інтерпретація проективної методики «Малюнок сім'ї»
- Тест будинок, дерево, людина
- Методика Шуберта «Діагностика ступеня готовності до ризику»
- Оцінка рівня нервово-психічної стійкості (методика «Прогноз» за В.А. Бодровим)
- Багаторівневий особистісний опитувальник «Адаптивність» (МЛО-АМ) розроблений А. Г.Маклаковим і С. В.Чермяніним
- Опитувальник депресії Бека
- Карта визначення ризику суїцидальності (В. М.Прийменко)
- Тест на виявлення суїцидальних намірів (Н. Шавровська, О. Гончаренко, І. Мельникова)
- Методика вивчення схильності до суїцидальної поведінки (М. В. Горська)
- Методика діагностики рівня суб'єктивного відчуття самотності Д. Расела і М. Фергюсона
- Опитувальник для ідентифікації типів акцентуацій характеру у підлітків. Модифікований С.І. Подмазіним (МПДО)
- Опитувальник оцінки душевного болю (автор Е. Шнейдман)
- Тест «Наскільки ти адаптований до життя» (за Фурманом)
- Методика об'єктивного визначення темпераменту Б Цуканова
- Тест на виявлення суїцидального ризику СР-45
- Опитувальник К. Роджерса для виявлення адаптованості/неадаптованості особистості
- Шкала депресії (адаптація Г.Балашова)

Просвітницька робота

Робота з проведення просвітницької діяльності залежить від потреб певного закладу освіти.

Основний зміст просвітницької роботи фахівців психологічної служби закладу освіти:

- інформування з проблем торгівлі людьми;
- інформування з питань запобігання та протидії домашньому насильству в умовах воєнного стану;
- ознайомлення педагогів з технологіями надання першої психологічної допомоги учасникам освітнього процесу та запровадження «**Психологічної хвилинки**» під час уроків;
- інформування про вплив та наслідки вживання наркотичних, психоактивних речовин, алкоголю та тютюнопаління;
- ознайомлення учасників освітнього процесу із загрозами, які може нести інтернет (шахрайство, спам, кібербулінг тощо);
- популяризація ненасильницької моделі поведінки

Кращі практики психолого-педагогічного супроводу та підтримки учасників освітнього процесу в умовах воєнних дій і збройних конфліктів, надання соціально-психологічної допомоги постраждалим від насильства та торгівлі людьми

← [Матеріали для використання в роботі під час воєнних дій](#)

Практика (назва, автор)	Спрямування	Цільова аудиторія	Електронне посилання
«Стрес як ресурс»	Надання учасникам освітнього процесу	Педагогічні працівники, батьки, учні 10-11 класів,	https://drive.google.com/drive/folders/159YxvnkBHgITzWyW5zofzplDOPuBujRg1

(<https://imzo.gov.ua/psychologichnyj-suprovid-ta-sotsialno-pedahohichnarobota/materialy-dlia-vykorystannia-v-roboti-pid-chas-voiennykh-diy/krashchipraktyky-psykholoho-pedahohichnoho-suprovodu-ta-pidtrymky-uchasnykiv-osvitnoho-protsesu-v-umovakh-voiennykh-diy-i-zbroynykh-konfliktiv-nadannia-sotsial-nopsykholohichnoi-dopomohy-postrazhda/>).

Матеріали для використання в роботі під час воєнних дій (2)

Відділ наукового та навчально-методичного забезпечення змісту позашкільної освіти та виховної роботи

Нормативно-правова база

Вправи для дітей та підлітків, які перебувають у стресовій ситуації, для зняття психоемоційного напруження

"Квітка та свічка" <https://youtu.be/hVTqEEVUZaw>

"Ледачий кіт" <https://youtu.be/NHBEUdOaHg8>

"Лимон" <https://youtu.be/hguSKqCOJOM>

"Черепашка" https://youtu.be/Ox_vERq7Gu4

"Пір'їна/статуя" <https://youtu.be/nvT2vyWfa6I>

<https://youtu.be/-q4NeH6t7Iw>

<https://youtu.be/acY7OXhPJ1A>

<https://youtu.be/zdZj0aoTfX4>

<https://youtu.be/Z3lHzbW4eQ4>

<https://youtu.be/01vunKxw2wQ>

https://youtu.be/hsh6_UfRekI

<https://youtu.be/j8WivV4e2gA>

<https://youtu.be/4NjGc1QYur8>

<https://youtu.be/tQrNeTGYpkQ>

<https://youtu.be/BzF3w0bwqj8>

<https://youtu.be/G8SdLwKW1JA>

<https://youtube.com/shorts/beeAC-XSKeA?feature=share>

Вправи для дітей та підлітків, які перебувають у стресовій ситуації, для зняття психоемоційного напруження

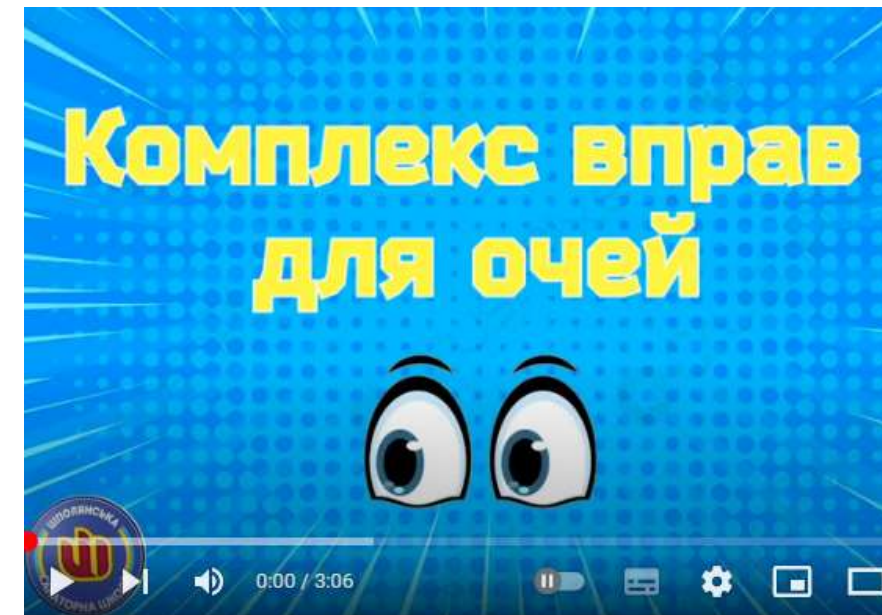
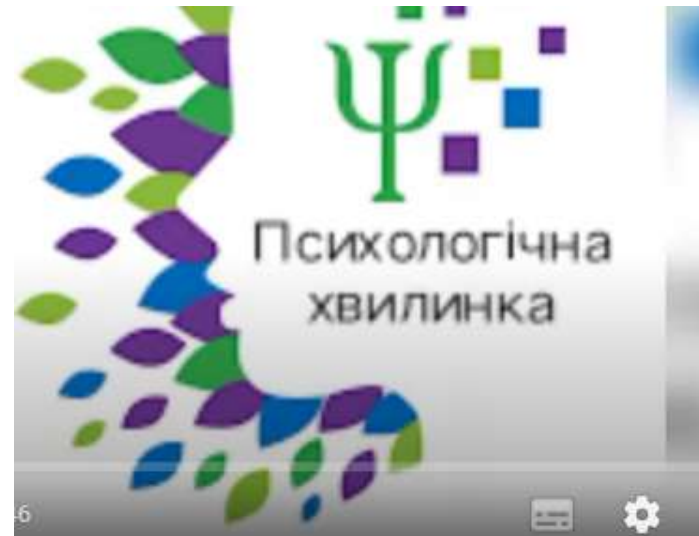
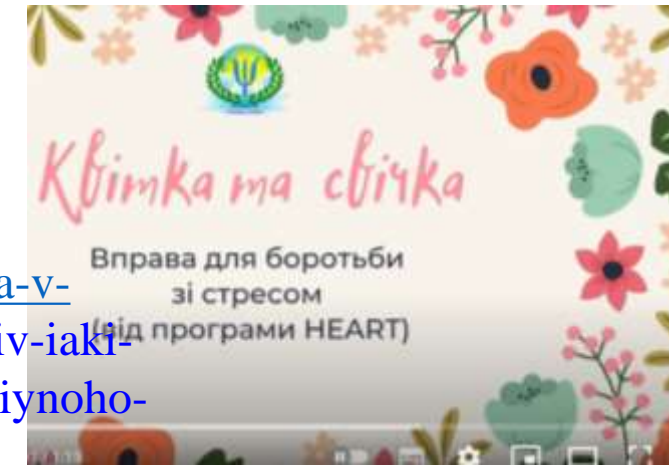
Вправи

Психогімнастика

Психологічні хвилинки розроблені фахівцями психологічної служби у системі освіти України

(<https://imzo.gov.ua/psychologichnyj-suprovid-ta-sotsialnopedagogichna-robota/materialy-dlia-vykorystannia-v-roboti-pid-chas-voiennykhdiy/vpravy-dlia-ditey-ta-pidlitkiv-iaki-perebuvaiut-u-stresoviy-sytuatsii-dlia-zniattiapsykhoemotsiynoho-naprzhennia/>).

Хвилинка психогімнастики

Нейропсихологічна гра "Майстерні руки"

<https://www.youtube.com/watch?v=H3jbfL0zUYo>

Гімнастика для мозку

<https://www.youtube.com/watch?v=difXRMj179k>

<https://www.youtube.com/watch?v=zGKX9LjYb04>

<https://www.youtube.com/watch?v=s2f8Dt18G94>

<https://www.youtube.com/watch?v=vFTu3gtuqS4>

<https://www.youtube.com/watch?v=BJqvX2vu8fc>

<https://www.youtube.com/watch?v=hUYuxKwG2u8>

<https://www.youtube.com/watch?v=hUYuxKwG2u8>

Дихальні вправи

https://www.youtube.com/watch?v=Y2SN_PGP3d8

<https://www.youtube.com/watch?v=bmOPmkcOAT0>

<https://www.youtube.com/watch?v=fWU9INOh74I>

Гімнастика для очей

<https://www.youtube.com/watch?v=9znAKmoG9tg>

<https://www.youtube.com/watch?v=lQBfNW6INmc>

<https://www.youtube.com/watch?v=3b7Ajdo1Vgw>

https://www.youtube.com/watch?v=u4wWOo_t7Zo

Психологічні хвилинки розроблені фахівцями психологічної служби у системі освіти України

Донецька область

Шамардіна Анна Володимирівна

https://drive.google.com/file/d/1RqV_fWgMDtJpHvXs4crQD_NR0ez_tYRP/view?usp=sharing

https://drive.google.com/file/d/1z0N7lh7U_KboHshgJ0crm7mUL43tsQCb/view?usp=sharing

Матушенко Олена Анатоліївна

<https://youtu.be/hVTqEEVUZaw>

<https://youtu.be/hVTqEEVUZaw>

<https://youtu.be/NHBEUdOaHg8>

<https://youtu.be/hguSKqCOJOM>

https://youtu.be/Ox_vERq7Gu4

<https://youtu.be/nvT2vyWfa6I>

Унгурян Лариса Георгіївна

<https://www.youtube.com/watch?v=xsERo72LJu8>

https://www.youtube.com/watch?v=dC0_Q-oaUuY

Твердохліб Людмила

<https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=ktKeIPQmXRA&feature=youtu.be>

Сидоренко Вікторія Валентинівна

Терех Ганна https://drive.google.com/file/d/17SEvUsD_-V7KK5mb1sXsP1nDSII5m_Uh/view?usp=drivesdk

Київ

Доманська Оксана Олександрівна

https://www.youtube.com/watch?v=jbZiqpLI_B8

<https://youtu.be/G8SdLwKW1JA>

Романенко Олена Іванівна

<https://www.youtube.com/watch?v=eTu7o9qdVzQ&t=12s>

Матеріали для використання в роботі під час воєнних дій

Навчально-методичний посібник "Керівництво із соціально-педагогічного супроводу формування безпечної поведінки підлітків в інтернеті"

Психологічні хвилинки розроблені фахівцями психологічної служби у системі освіти України

"Trauma Surviving and Hope"

Освітні ініціативи закладів післядипломної педагогічної освіти

Телеграм-канал «ПІДТРИМАЙ ДИТИНУ»: КАНАЛ СТВОРЕНО З ТУРБОТОЮ ПРО БАТЬКІВ І ДІТЕЙ

В Україні стартував проєкт психологічної підтримки «ПОРУЧ»

Протидія сексуальному насильству

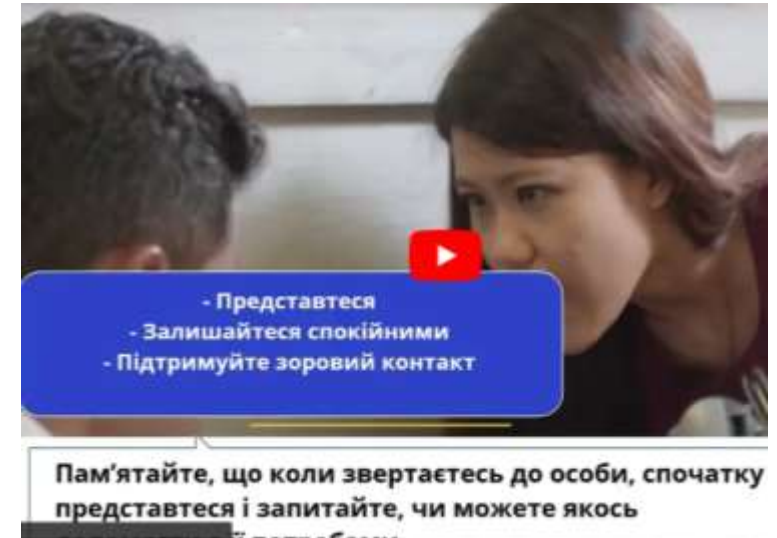
ГАРЯЧА ЛІНІЯ

Психологічна підтримка, куди звертатись

Вправи для дітей та підлітків, які перебувають у стресовій ситуації, для зняття психоемоційного напруження

Навчально-методичні матеріали щодо роботи в умовах війни розміщено на вебсайті ДНУ «ІМЗО»:

<https://imzo.gov.ua/psychologichnyj-suprovid-ta-sotsialnopedagogichna-robota/materialy-dlia-vykorystannia-v-roboti-pid-chas-voiennykh-diy/>.

На допомогу фахівцям психологічної служби системи освіти України(записи вебінарів)

Наскрізна програма з позашкільної освіти оздоровчого напрямку «Основи безпеки життєдіяльності в умовах бойових дій»

Методичні рекомендації до наскрізної навчальної програми з позашкільної освіти оздоровчого напрямку «Основи безпеки життєдіяльності в умовах бойових дій»

Кращі практики психолого-педагогічного супроводу та підтримки учасників освітнього процесу в умовах воєнних дій і збройних конфліктів, надання соціально-психологічної допомоги постраждалим від насильства та торгівлі людьми

Запис вебінарів щодо надання першої психологічної допомоги та психологічна допомога при втраті

Я-поруч! Я-психолог! Як надавати першу психологічну допомогу. 01.03.2022 – <https://www.youtube.com/watch?v=AwYQyFZdbv8&t=128s>

"Перша психологічна допомога у разі гострих реакцій на травмівну подію" 02.03.2022 – <https://www.youtube.com/watch?v=S3m00j4Has8&t=75s>

Мама, війна! Як допомогти та підтримати дитину під час бойових дій 03.03.2022 – <https://www.youtube.com/watch?v=FnjGLQt3nQ8&t=102s>

Психологічна допомога під час втрати 05.03.2022 – <https://www.youtube.com/watch?v=eSnxW3hMV2E>

Як допомогти впоратися з болючим відчуттям тривоги у дні війни 06.03.2022 – <https://www.youtube.com/watch?v=fqKGRS4vHzi&t=5s>

ПЕРША ДОПОМОГА запобігання розвитку хронічної тривожності й розвитку ПТСР 07.03.2022 – <https://www.youtube.com/watch?v=qdS2QKV981Q&t=83s>

«ПЕРША психологічна ДОПОМОГА. Психологічна інтервенція. Корисні поради, вправи та техніки » 08.03.2022 – <https://www.youtube.com/watch?v=IEhV4Q5F2DU&t=103s>

Як надавати психологічну допомогу і залишитися в ресурсі 09.03.2022 – <https://www.youtube.com/watch?v=Hmj-mn4s92k>

«Психологічна допомога постраждалим та АРТ-терапевтичні техніки в роботі з травмою та горем» 13.03.2022 – <https://www.youtube.com/watch?v=G1Se-inKFSY&t=17s>

«Психологічна допомога постраждалим та АРТ-терапевтичні техніки в роботі з травмою та горем» 20.03.2022 – <https://www.youtube.com/watch?v=G1Se-inKFSY&t=17s>

«АРТ- терапія та досвід в роботі з дітьми, дорослими щодо проживання травми, горя та втрати». 27.03.2022 – https://www.youtube.com/watch?v=Vv5uXq_wiMo&t=3s

«Робота з травмою, горем, насиллям. АРТ-терапія. Психологічна допомога дітям, дорослим та родинам».

3Fv%3DAwYQyFZdbv8%26t%3D128s%26fbclid%3DIwAR3iHFs2q5obDkHufIsUZxGx49erQ-Q1UKZFXnbU89masAQCabiQuYKixU&h=AT2FAuQQOowXkr5phzz

ОСВІТНІ ІНІЦІАТИВИ
закладів післядипломної педагогічної освіти

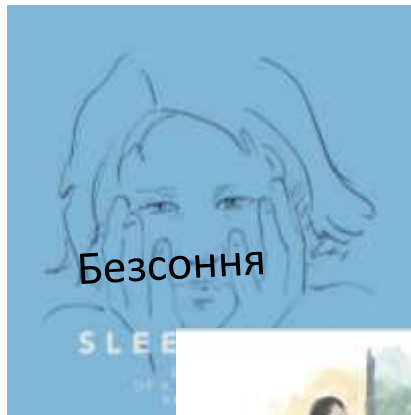
№	Назва закладу	На допомогу педагогічним працівникам	На допомогу учням	На допомогу всім учасникам освітнього процесу	
1.	Комунальний заклад вищої освіти «Вінницька академія неперервної освіти»	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Онлайн-заходи для педагогів, які здійснюють дистанційне навчання учнів: авторські та тематичні курси (програми) https://drive.google.com/drive/folders/1Jm62BeVU4NxlBLXyxdzHUtSSprYRHh ❖ «Методичні рекомендації для освітян» https://koordin.blogspot.com/p/blog-page_23.html ❖ «Віртуальний методичний ХАБ» http://metodcluster.vn.ua/#cd-placeholder-5 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Online система дистанційної підтримки навчання в школах, ліцеях та гімназіях України https://disted.edu.vn.ua/ 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Підтримка педагогічних працівників, учнів та їх батьків: <ul style="list-style-type: none"> – психолого-педагогічний супровід і підтримка учасників освітнього процесу https://drive.google.com/drive/folders/1Jm62BeVU4NxlBLXyxdzHUtSSprYRHh – психологічна допомога дитині https://drive.google.com/drive/folder 	
	12. Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»		<ul style="list-style-type: none"> ❖ Дистанційне навчання для педагогів області та педагогів із тимчасово окупованих територій http://194.44.202.254/ ❖ Конструктор створення освітніх програм для 5-6 класів https://docs.google.com/spreadsheets/d/1wB4soS68L3ECjz3Q-xQ9kmQoYo5-gC4M/edit?usp=s 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Освітня платформа «Вчитись просто» для учнів, які не можуть долучитися до онлайн-навчання у своїх закладах освіти https://mon.gov.ua/ua/news/na-lvivshini-zapracuyuve-distancijna-shkola-vchitis-prosto ❖ Проєкт «Урок для дітей України віком 6-11 років» 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Рекомендації для керівників ЗЗСО та педагогів щодо базового ставлення до дітей в умовах військового стану «Педагог має навчати» і розміщено на сайті інституту http://loippo.lviv.ua/ ❖ Серія тренінгів «Час правди: фейки у жорнах медіа»

Переживання травми та надія. «Trauma Surviving and Hope»

Шість буклетів у картинках серії “Trauma Surviving and Hope” створені разом з підлітками для підлітків і молодих людей віком від 12 до 25 років.

Мета буклетів – допомогти молоді розпізнати психологічну травму і знайти для себе дієву психологічну підтримку, щоб подолати її. Основні теми: безсоння, проблеми з увагою і пам’яттю, біль, напади люті, агресії, уникнення оточення, смуток тощо. За цим покликанням ви знайдете буклети: <https://www.trauma-surviving.com/>

Ресурс з матеріалами для батьків про те, як вони можуть допомогти своїм дітям, що зазнали психологічної травми. За покликанням ви знайде матеріали українською мовою: <https://elternratgeber-fluechtlinge.de/uk/>

Як я допоможу своїй травмованій дитині?

Якщо люди переживають надзвичайну загрозу, це може призвести навіть до психічних розладів. У такому випадку психотерапевти кажуть про травму. Слово «травма» означає «поранення».

[ПРОДОВЖИТИ ЧИТАННЯ →](#)

Поради за віковими групами

Матеріали для використання в роботі під час воєнних дій

[Пошук резервів, або Психологічний супровід дітей-переселенців із зони проведення АТО та членів їхніх сімей](#)

[Психологічна допомога дітям у кризових ситуаціях](#)

[Притча як прийом психологічного консультування](#)

[Прийоми психологічної самопомоги навчальний тренінг](#)

[Як безпечно пережити воєнний час?](#)

[Перша психологічна допомога. Коротка інструкція](#)

[Основи кризової інтервенції. Дебрифінг](#)

[Ігри для зняття втоми, напруги, агресії](#)

[Поради](#)

[Діти та війна. Робочий зошит](#)

[Діти зі статусом внутрішньо переміщеної особи](#)

[Рекомендації батькам щодо профілактики посттравматичних стресових розладів у дітей](#)

[9 фраз, які не можна говорити дітям про війну](#)

[Практичні рекомендації для батьків: Як допомогти дитині після травматичної події](#)

[Поради для батьків](#)

[Як допомогти дитині у стані стресу](#)

[Поведінкові особливості дітей вимушених переселенців](#)

[Дитяча психіка під час війни: перша допомога, усунення небажаних наслідків](#)

[Що каже психологія воєн?](#)

[Ігри для зняття стресу у дітей](#)

На вебсайті ДНУ «ІМЗО» розміщені матеріали щодо протидії сексуальному насильству

(<https://imzo.gov.ua/psychologichnyj-suprovid-ta-sotsialnopedagogichna-robota/materialy-dlia-vykorystannia-v-roboti-pid-chas-voennykhdiy/protydiia-seksual-nomu-nasyt-stvu/>).

Протидія сексуальному насильству

ВЕБІНАР «ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ З ПОСТРАЖДАЛИМИ ВІД СЕКСУАЛЬНОГО НАСИЛЬСТВА»

https://www.youtube.com/watch?v=XgfOC9Iwpcs&fbclid=IwAR2RcpNYdtvQTovEQTJ_SINGKY51or_gNLo7kXRuRouqFRrGVUUZZRIW3Y

Сексуальне насильство. Безпечна поведінка. Опитування

Відео про врахування вікових особливостей при проведенні опитування/допиту:

<https://www.youtube.com/watch?v=5EMfa7Xr98c...>

<https://www.youtube.com/watch?v=8Wv10b9lqQQ&t=3s> *<https://www.youtube.com/watch?v=TSRHieyHLIs&t=16s>

<https://www.unicef.org/.../%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%BB...>

Формування безпечної поведінки та захист від сексуального насильства:

<https://childfund.org.ua/navchajemo-dlia-rozvytku>

<https://stop-sexting.in.ua/>

<https://savechild.com.ua/onlinelearning>

Корисні відео про згоду на секс, сексуальне насильство, домагання:

<https://hi-in.facebook.com/coe.office.in.ukraine/videos/1290144574672757/>

<https://www.google.com/search...>

<https://www.youtube.com/watch?v=o87bouFkrvU...>

<https://youtu.be/BPbzGX2gv9I>

<https://youtu.be/OIuo1cPeIkk>

Стаття про те, як говорити з дітьми про сексуальне насильство:

https://wcu-network.org.ua/.../jak_govoriti_z_dtmi_pro...

Статті сексуальне насильство під час воєнних дій:

<https://kunsht.com.ua/z%D2%91valtuvannya-pid-chas-vijni-yak-z-cim-vporatisya-kudi-zvertatisya-yak-pokarati-vinni>
<https://www.youtube.com/watch?v=...&fbclid=IwAR06cINUuHuEJKkGjFD04YdXhpEICK3HJq7TOt6oBR0wABqICwJFS9punqc>

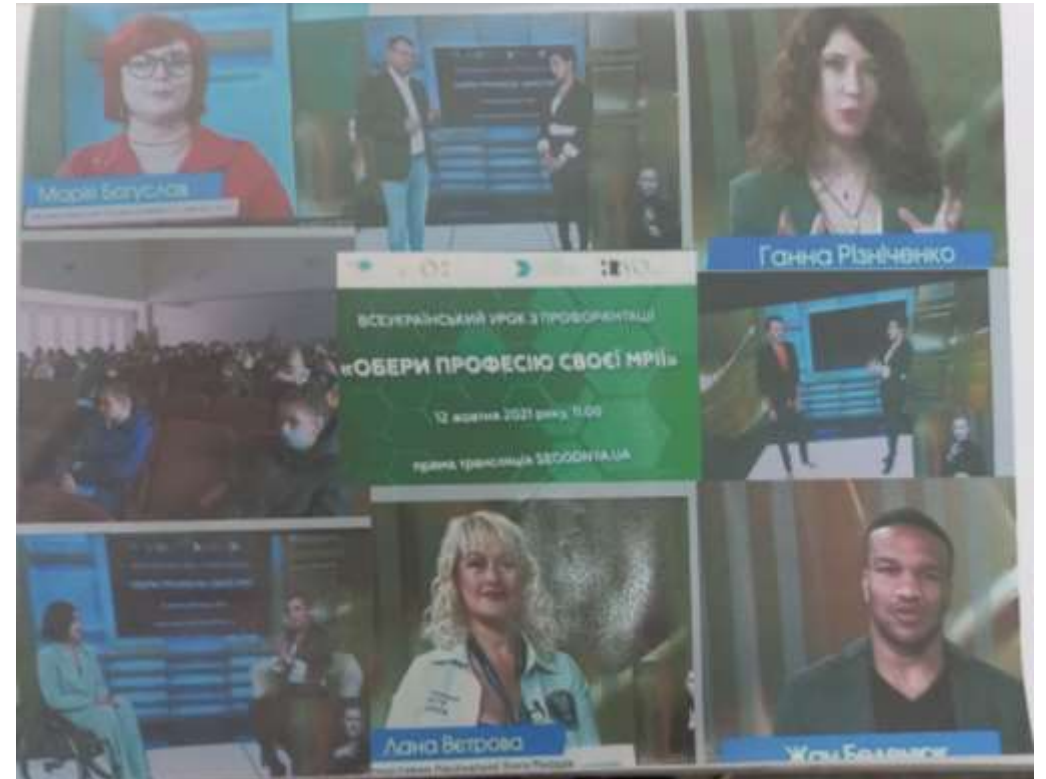

Профорієнтаційна робота.

В умовах **глобалізації та підвищеної конкуренції у світовому економічному просторі** загострюється проблема формування, відтворення та використання трудового потенціалу.

Заклад освіти має допомогти здобувачам освіти, враховуючи їх особистісні якості, **максимально правильно вибрати свою професійну стежку.**

Державною науковою установою «Інститут модернізації змісту освіти» започатковано реалізацію Всеукраїнського проєкту з профорієнтації та побудови кар'єри **«Обери професію своєї мрії»**. Мета Проєкту – сприяння здобувачам освіти свідомо обрати професію своєї мрії, стати успішним у житті та реалізувати себе в Україні. Здобувачі освіти зможуть відвідати портал Проєкту (<https://www.hryoutest.in.ua/>), зареєструватися та пройти профорієнтаційне тестування; отримати результат тестування, який буде відправлено на електронну пошту

Профілактична робота

Спрямована на охорону психічного здоров'я; попередження неблагополуччя у розвитку людини, групи, суспільства; створення психологічних умов, сприятливих для розвитку особистості.

Подолання злочинності серед неповнолітніх.

Оволодіння школярами знаннями та навичками, необхідними для формування культури здорового способу життя.

Інформаційно-освітня протиалкогольна програма «Сімейна розмова»

«Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція»,

«Сприяння просвітницькій роботі «рівний-рівному» серед молоді України щодо здорового способу життя».

Корекційна робота

Центр психічного здоров'я і психосоціального супроводу НаУКМА у співпраці з психологічною службою і при підтримці Представництва ЮНІСЕФ в Україні розробили корекційно-розвиткову програму **«Безпечний простір»**

Корекційно-розвиткова програма
**формування стійкості до стресу
у дітей дошкільного віку та школярів
«БЕЗПЕЧНИЙ ПРОСТІР»**

Навчально-методичний
посібник

Мета корекційно-розвиткової програми є підвищення стійкості до переживання наслідків стресу дошкільнятами і школярами після психотравмувальних подій.

Програма схвалена для використання у закладах освіти ДНУ «ІМЗО» та розміщена на сайті

https://drive.google.com/file/d/1_HGVS3nkX4Aorr_QdILe1xXeiywJ-Mjt/view

Програма «Діти та війна»

ДІТИ ТА ВІЙНА

НАВЧАННЯ ТЕХНІК ЗЦІЛЕННЯ

ДЛЯ ДІТЕЙ ВІКОМ 8+

ІНСТИТУТ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ВИДАВНИЧА СЕРІЯ «ПСИХОЛОГІЯ. ПСИХІАТРІЯ. ПСИХОТЕРАПІЯ»

Програму схвалено для використання у закладах освіти ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» і розміщено на сайті (<https://drive.google.com/file/d/16yCTn6CmrDEF9kf6Iwd2oTod3wuvAJpp/view>).

Консультування

Психологічне консультування як вид діяльності з'явилося у відповідь на потреби людей, у яких виникають певні труднощі.

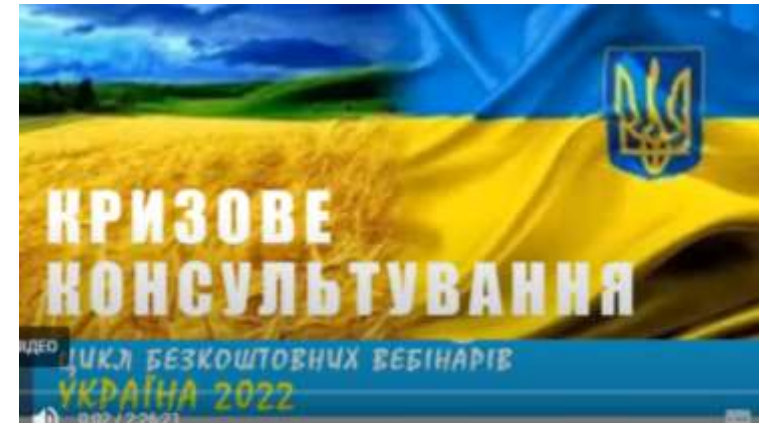
Психологічне консультування ґрунтується на засадах ідеї про те, що будь-яка людина може самостійно впоратись з більшістю власних психологічних проблем.

Проте, за різних умов людина не завжди здатна усвідомлювати справжні причини проблеми, способи її розв'язання і саме у цьому потребує допомоги професіонала.

Практичні психологи під час спеціально організованого процесу спілкування із учасником освітнього процесу, який звернувся за допомогою, актуалізують додаткові психологічні ресурси, які сприяють пошуку нових можливостей виходу із складних життєвих обставин.

Традиційне консультуванням «тет-а-тет»

онлайн-консультування яке можуть проектувати через різні альтернативні комунікативні канали (друкований текст, голосова комунікація), а також за мірою залучення людини (пряма людська взаємодія, самодопомога під час використання інформації або інструкцій, опублікованих на вебсайті або онлайн інтерактивне програмне забезпечення).

Зв'язки з громадськістю

Корисні посилання щодо допомоги та підтримки в ситуаціях насильства, торгівлі людьми, складних життєвих обставин

1. Національна «гаряча лінія» для дітей та молоді: 0 800 500 225 або 116 111 (безкоштовно зі стаціонарного та мобільного телефонів, анонімно),
Messenger @childhotline.ukraine,
Instagram @childhotline_ua,
Telegram @CHL116111.
2. Національна «гаряча лінія» з попередження домашнього насильства, торгівлі людьми та гендерної дискримінації: 0 800 500 335 або 116 123 з мобільних або стаціонарних телефонів цілодобово (безкоштовно, анонімно, конфіденційно).
3. Поліція: 102.
4. Центр надання безоплатної правової допомоги: 0 800 213 103.
5. Анонімний онлайн-щоденник «Тільки нікому не кажи» дає можливість написати листа тому, з ким складно поділитися своїми переживаннями в реальному житті про булінг у школі, нерозділене кохання чи непорозуміння з батьками (<https://secrets.lplus1.ua/>).
6. Перша національна лінія довіри для попередження суїциду: 73 33.
7. Екстрена психологічна допомога при Кризовому Центрі медико-психологічної допомоги: (068) 770 37 70, (099) 632 18 18, (093) 609 30 03.
8. «Лінія допомоги»: (067) 975 76 76, (066) 975 76 76, (093) 975 76 76.
9. Лінія психологічної допомоги для учасників АТО та членів їх сімей: 0 800 505 085.
10. Служба медико-психологічної допомоги та профілактики гострих кризових станів: (044) 456 17 02, (044) 456 17 25.
11. Національна урядова «гаряча лінія» для постраждалих від домашнього

19. Гаряча лінія Міністерства закордонних справ України для громадян України, які опинилися в надзвичайних ситуаціях за кордоном: (044) 238 16 57.

20. Департамент боротьби зі злочинами, що пов'язані з торгівлею людьми Національної поліції України: (044) 374 37 85 (пн. - сб. з 09:00 до 18:00).

21. Гаряча лінія емоційної підтримки Міжнародної організації з міграції: 0 800 211 444.

22. Гаряча лінія з профілактики суїцидів (<https://lifelineukraine.com/>).

23. Гаряча лінія професійної підтримки «Стоп паніка» безкоштовний багатоканальний номер: 0800 50 18 92.

24. Платформа «Мені здається» (<https://nachasi.com/2021/02/05/platform-it-seems-to-me/>).

25. Платформа «Розкажи мені» (<https://tellme.com.ua/>).

26. Канал психологічної підтримки «ПОРУЧ» для підлітків та молоді (https://t.me/poruch_me).

27. В рамках роботи платформи СпівДія та Співдія хаб функціонує напрям безкоштовної психологічної підтримки онлайн і офлайн (<https://airtable.com/shrfgyZ1ko5UYxR9r>).

28. За підтримки Національної психологічної асоціації психологи-волонтери створили центр психологічної підтримки «Як ти?» (безкоштовно, у будь-який час доби) (<https://bit.ly/3QLUdwO>).

29. Міжнародний Комітет Червоного Хреста (МКЧХ) відкрив гарячу лінію, за якою можна звернутися за підтримкою: 0-800-300-155 (дзвінки безкоштовні).

30. Довідник психологічної підтримки в умовах війни допоможе знайти відповіді на питання: як боротися з перевтомою, панікою, тривогою, апатією; як зберегти близькі стосунки та позбутися почуття провини (<https://bit.ly/3OzJm6Z>).

31. Телеграм-канал «підтримай дитину» створено з турботою про батьків і

Організаційно-методична робота

Супервізія та інтервізія вид роботи в сучасних умовах є великий запит як від практичних психологів та соціальних педагогів зокрема, так і педгогічних працівників.

Поточну роботу працівники психологічної служби закладу освіти фіксують у журналі практичного психолога/соціального педагога відповідно до листа МОН від 24.07.2019 № 1/9-477 «Про типову документацію працівників психологічної служби у системі освіти України»(https://docs.google.com/document/d/1UY_xe_kXCqYFOKgjZjd5xA4-KbSBzIefqWQoEWugPs/edit).

Нормативно-правова база

Лист ІМЗО від 04.08.2022 № 22.1/10-1038 "Про нагородження працівників психологічної служби у системі освіти України"

Лист МОН від 02.08.2022 № 1/8794-22 "Щодо діяльності психологічної служби у системі освіти в 2022/2023 навчальному році"

Наказ ІМЗО від 29.06.2022 № 33 «Про нагородження працівників психологічної служби у системі освіти України Грамотою, Подякою Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти»

Лист ІМЗО від 05.07.2022 № 22.1/10-860 "Про оголошення додаткової номінації для практичних психологів і соціальних педагогів "Особливості роботи вчителя фізичної культури з дітьми з ООП""

Наказ МОН від 25 липня 2022 р. № 659-22 "Про затвердження рейтингового списку переможців III етапу Всеукраїнського конкурсу авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів «Нові технології у новій школі» у номінації «Просвітницькі програми»"

Лист МОН від 12.04.2022 № 1/4068-22 "Щодо недопущення участі неповнолітніх у наданні інформації ворогу про військові позиції Збройних сил України"

Лист ІМЗО від 18.03.2022 № 22.1/10-412 "Про підготовку тренерів-психологів"

Лист МОН від 04.04.2022 № 1/3872-22 «Про методичні рекомендації «Перша психологічна допомога. Алгоритм дій»

Перелік нормативно-правового забезпечення фахівців психологічної служби у системі освіти України, що постійно оновлюється та доповнюється, розміщено на вебсайті ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» (<https://imzo.gov.ua/psychologichnyj-suprovid-ta-sotsialno-pedahohichna-robota/normatyvno-pravova-baza/>).

Професійна майстерність фахівців психологічної служби

Психологічна служба у системі освіти України накопичила значний позитивний досвід роботи, що підтверджує велика кількість звернень до фахівців психологічної служби, індивідуальних, корекційних занять та консультацій, розроблених методик, методичних й наукових розробок, друкованих праць у періодичних виданнях

У 2022/2023 навчальному році триває **Всеукраїнський конкурс авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів «Нові технології у новій школі»** відповідно до наказу МОН від 31.05.2018 № 555, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26.06.2018 за № 744/32196 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0744-18#Text>).

Метою конкурсу є виявлення та поширення кращого досвіду, оптимізація інноваційної діяльності працівників психологічної служби, підвищення професійної компетентності, реалізації творчого потенціалу, престижності професії практичних психологів та соціальних педагогів.

Конкурс спрямовано на формування психологічних знань, підвищення рівня психологічної культури і психологічної компетентності учасників освітнього процесу та проводиться щорічно на засадах відкритості, прозорості та гласності.

Форма проведення конкурсу заочна.

Номінація «Профілактичні програми»

З любов'ю до УКРАЇНИ

Дякую за увагу